

तत्त्वविदांतुनभक्षणमस्तीत्याह विदुषामिति स्वस्वस्थानंघ्राणादीनामधिष्ठानंअविद्यादि गुणागुणेषुवर्त्ततइतिमत्त्वानसज्जतइत्युक्तेः घ्राणादयएवर्घ्यादिषुवर्त्ततेनत्वात्मेतिजानतांनघ्रातृत्वाद्यभिमानकनोबन्धो स्तीत्यर्थः ॥ ८ ॥ अदन्निति अविद्वानितिछेदः अन्नानिघ्नेयादीनि अदन्भोक्तृत्वाभिमानंकुर्वन् भोग्येममत्वेनममतयोपपद्यतेयुज्यतेततश्चनश्यतीत्यर्थः अन्नकेवलाद्योभवतिकेवलादीतिश्रौतंदृष्टांतमाह आत्मार्येइति ॥ ९ ॥ एकाकीमिष्टभुक्केवलपापरूपएवभवतियस्मादतःसचान्नंहंतिनाशयति तंचान्नंहंतिमृत्युपरंपरया सहत्वान्नंहन्यतेऽन्नेन ॥ १० ॥ यइदंविद्वान्नंनंहताअन्नंभोक्ताअन्नोपलक्षितस्यक त्मप्रपंचस्यात्मनिप्रविलापयितेत्यर्थः सईश्वरएवसन्पुनरन्नादेर्जनकोभवति यस्यानुवित्तःप्रतिबुद्धआत्मायस्मिन्संदेहेगहनेप्रविष्टः सविश्वकृत्सहिविश्वस्यकर्त्तातस्यलोकःसउलोकएवेतिश्रुतेः नचेति न कर्मणालिप्यतेपापकेनेतिश्रुतेः सर्वभोगभुजोपिविदुषोनभोगकृतोलेपोस्तीत्यर्थः ॥ ११ ॥ अन्नशब्दार्थमाह मनसेत्यादिना ॥ १२ ॥ मंतव्यादीनांहोमोमनआदिनियहेणैवेत्यर्थः ॥ १३ ॥ होमाधिष्ठानं

विदुषांबुध्यमानानांस्वस्वस्थानंयथाविधि ॥ गुणास्तेदेवताभूताःसततंभुंजतेहविः ॥ ८ ॥ अदन्नन्नान्यथोऽविद्वान्ममत्वेनोपपद्यते ॥ आत्मार्येपाचयन्नन्नंमम त्वेनोपहन्यते ॥ ९ ॥ अभक्ष्यभक्षणंचैवमद्यपानंचहंतितं ॥ सचान्नंहंतितंचान्नंसहत्वाहन्यतेपुनः ॥ १० ॥ हंतात्यन्नमिदंविद्वान्मुनर्जनयतीश्वरः ॥ नचान्ना जायतेतस्मिन्सूक्ष्मोनामव्यतिक्रमः ॥ ११ ॥ मनसागम्यतेयच्चयच्चवाचानिगद्यते ॥ श्रोत्रेणश्रूयतेयच्चक्षुषायच्चदृश्यते ॥ १२ ॥ स्पर्शेनस्पृश्यतेयच्चघ्राणे नघ्रायतेचयत् ॥ मनःषष्ठानिसंयम्यहवींष्येतानिसर्वशः ॥ १३ ॥ गुणवत्पावकोमत्स्यंदीव्यतैतःशरीरगः ॥ योगयज्ञःप्रवृत्तोमेज्ञानवक्त्रिप्रदोद्भवः ॥ प्राणस्तो त्रोपानशस्त्रःसर्वत्यागसुदक्षिणः ॥ १४ ॥ कर्त्तानुमंताब्रह्मात्माहोताऽध्वर्युःकृतस्तुतिः ॥ ऋतंप्रशास्तातच्छस्त्रमपवर्गोस्यदक्षिणा ॥ १५ ॥ ऋचश्चाप्यत्रशंसंति नारायणविदोजनाः ॥ नारायणायदेवाययदविंदन्यशून्पुरा ॥ १६ ॥ तत्रसामानिगायंतितत्रचाहुर्निदर्शनं ॥ देवंनारायणंभीरुसर्वात्मानंनिबोधतं ॥ १७ ॥ इतिश्रीमहाभारतेआश्वमेधिकेपर्वणिअनुगीतापर्वणिब्राह्मणगीतासुपंचविंशोऽध्यायः ॥ २५ ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥

गुणवत्पावकःकारणब्रह्म मयंमम योगंयज्ञत्वेनस्तौति योगेति ज्ञानमेववक्त्रिःसर्वकर्मदाहकत्वात्तत्त्वदउद्भवोयस्ययोगयज्ञस्यसतया प्राणःस्तोत्रं अपानःशस्त्रं अपानसम्रइत्यपपाठः सर्वत्यागसुदक्षिणःसर्वत्यागे नैवसुतरांदक्षिणःफलजननसमर्थः ॥ १४ ॥ कर्त्ताहंकारः अनुमंतामनः आत्माबुद्धिः एतन्नयंब्रह्मैवसत्त्वमेणहोत्रध्वर्यूद्गातृरूपयोगिनइत्यर्थः प्रशास्ता तच्छस्त्रंप्रशास्तुःशंसनं ऋतंसत्यवचनमेवेत्यर्थः अपवर्गः कैवल्यं ॥ १५ ॥ ऋचःतपआसीद्ब्रह्मपतिरित्याद्याः चकारात्तस्यैवंविदुषोयज्ञस्यात्मायजमानःश्रद्धापत्नीशरीरमिष्ममुरोवेदिरित्यादिब्राह्मणंच शंसंतियोगयज्ञेप्रमाणत्वेनकथयंतितैत्तिरीयादयः नारायण विदःवेदविदआत्मविदोवा नारायणायआत्मप्राप्त्यर्थंयत्तदापशूनिद्रियाणिअविदन् वश्यत्वेनप्राप्तवंतः ॥ १६ ॥ तत्रतदासामानिगायंतिआत्मलाभेनदृष्टाःसंतः तत्रचाहुर्निदर्शनंनैत्तिरीयाः एतत्सामगाय त्वास्ते हा ३बुहा ३बुहा ३बु अहमन्नमहमन्नमहमन्नमित्यादि यज्जानायपशुजयोयस्मिन्सातेसामानिगायंतितंनारायणंदेवंनिबोधजानीहि ॥ १७ ॥ इत्याश्व०ने० भारतभा० पंचविंशोऽध्यायः ॥ २५ ॥ ॥ ७३ ॥